

Täysistunto

Torstai 14.10.2021 klo 16.00—21.13

2.2. Suullinen kysymys matkustusrajoitusten perumisesta (Heikki Autto kok)

Suullinen kysymys SKT 174/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaan aiheeseen, jonka esittelee meille edustaja Autto.

Keskustelu

16.29 **Heikki Autto kok:** Arvoisa herra puhemies! Me kokoomuksessa pidämme tärkeänä, että kun rokotuskattavuus paranee, niin suomalaista yhteiskuntaa voidaan avata turvallisesti. Olipa kyse ravintoloista, kulttuurista ja liikunnasta, tapahtumista tai matkailusta, suomalaisilla on oltava mahdollisuus harjoittaa elinkeinoaan.

Kun hallitus on nyt toistuvasti julkisuudessa, lähinnä Twitterissä, näyttävästi perunut aiempia päätöksiään, mietin, voitaisiinko myös hallituksen tiistaina sosiaali- ja terveysvaliokunnassa runnomat ylikireät matkustusrajoitukset perua. Päätöksethän tehtiin osin vastoin terveysviranomaisten näkemyksiä.

Pelkään, että tämäkin hallituksen valitsema linja on raskas virhe Suomen ja ennen kaikkea matkailuelinkeinomme kannalta. Kysyn matkailuministeri Lintilältä: Miksi te näillä ylikireillä matkustusrajoituksilla vaikeutatte Suomen matkailuelinkeinoa ja jätätte pulaan matkailusta toimeentulevat ihmiset? Miksi ette peru tätäkin huonoa päätöstä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.30 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen erittäin hyvin tietoinen Lapin matkailun vaikeasta tilanteesta, jota kunniakkaasti edustaja Autto on kyllä pitänyt esillä puolitoista vuotta. [Sari Sarkomaa: Miksi sitten vaikeutatte sitä?] On tietysti vaikea tuota kokonaisratkaisua arvioida muuten, mutta haluan nyt nostaa yhden asian esille. Ei tehdä siitä ylipääsemättömän vaikeaa, koska edelleen meillä on tilanne, että kahdella rokotuksella olet täysin tervetullut tänne. Ja taisi olla — voin olla väärässä lukujen suhteen — jossain 15 prosentin kieppeillä tällä hetkellä Finnain asiakkaita, joilla ei ole kahta rokotusta, eli puhutaan loppujen lopuksi aika marginaalimäärästä sitten siitä lopullisesta. Mutta tietysti signaali, mikä tulee sinne markkinoille, on ongelmallinen.

Edelleen kannustan siihen, että kaikki ottavat sen kaksi rokotusta niin meillä kuin maailmalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt niitä edustajia, jotka tästä aiheesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, pyydän nousemaan seisomaan ja painamaan sitä V-painiketta. — Edustaja Autto jatkaa.

16.31 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen poukkoileva ja epävarma toiminta on iso huoli koko Suomelle. Keväällä koronapassia vimmatusti vastustettiin, nyt syksyllä se — auttamatta — myöhässä toteutettiin. Matkailualalla ihmisten suuri huoli on, jatkuvatko maahantulon ylikireät rajoitukset taas vuodenvaihteen jälkeen. Niiden piti nyt päättyä. Miksi osa hallituksen surkeista päätöksistä näytävästi perutaan mutta osa hallituksen erehdyksistä jätetään voimaan? [Sanna Antikainen: Erinomainen kysymys!] Kysyn pääministeriltä, ja toivon, että sanotte nyt suoraan: Mitkä hallituksen kelvottomat päätökset nykyään perutaan ja mitkä hallituksen kelvottomat päätökset jätetään perumatta? Onko hallituksella tässä suhteessa jokin yleinen ja yhteinen linja?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.32 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla on tässä edessäni listaus edellisen hallituksen perutuista päätöksistä. [Naurua] Tässä listauksessa niitä on 25. Ehkä tällä haluan kuvata sitä, että tietenkin kukin hallitus tekee politiikkaa ja arvioi aina kussakin tilanteessa sen, mitä esityksiä viedään eteenpäin ja mitä esityksiä ei viedä eteenpäin. Esimerkiksi budjettiprosessiin liittyen on aivan tavanomaista, että täydentävässä talousarvioesityksessä kokonaisuutta vielä katsotaan läpi ja korjausliikkeitä voidaan tehdä. Esimerkiksi vuonna 2016 hallitus on päättänyt perua — siis edellinen hallitus, jossa olivat mukana kokoomus ja perussuomalaiset — muun muassa rintamalisien indeksileikkaukset ja päivähoitomaksujen korotukset. [Timo Heinonen: Te kannatitte niitä!] Minun mielestäni nämä olivat erittäin hyviä perumisia edelliseltä hallitukselta, enkä niitä lainkaan moiti. Jos tehdään huonoja päätöksiä, ilman muuta niitä voidaan perua. Näin edellinen hallitus toimi, ja myös tämä hallitus pidättää oikeuden arvioida esityksiänsä ja tehdä tarvittaessa korjauksia politiikkaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

16.34 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kuulin ministeri Lintilän hieman kiemurtelevan vastauksen, että ilmeisesti ette pidä oikeasuhtaisina matkustusrajoituksia mutta ette oikein voi sanoa niitä peruttaviksikaan, koska ilmeisesti hallituksessa on yleensä yksi osapuoli, joka näitä perumisia saa ilmoittaa, ja toinen joutuu pitämään johdonmukaisuudesta kiinni.

Tässähän ei nyt ole kysymys siitä, etteikö esimerkiksi olisi hyvä asia, että poliisin määrärahojen tasoa korjattiin, ja etteikö myös kulttuurin ja liikunnan osalta ole järkevää, että määrärahoja palautetaan. Me olemme näitä jo vaihtoehtobudjeteissamme hoitaneet, ja suoraan sanottuna olemme ihmetelleet, miksi te esimerkiksi tätä tiedossa ollutta Veikkauksen määrärahojen laskuun liittyvää asiaa ette ottaneet hallitusneuvotteluissa hoitoon ja miksi ette kehysriihessä hoitaneet sitä kunnolla. Ja ennen kaikkea, arvoisa pääministeri, miten teidän mielestänne vaikuttaa politiikan luotettavuuteen suomalaisten silmissä, [Puhemies koputtaa] jos jatkuvasti tehdään pitkiä päätöspäiviä ja sen jälkeen yksitellen puretaan me-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2021 vp

dian paineessa päätöksiä? Eikö tarvittaisi johdonmukaisempaa päätöksentekoa? [Puhemies: Nyt johdonmukaisesti...] Eikö Suomi ansaitse sitä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: ...pääministeri Marin.

16.35 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus tietenkin arvioi aina kussakin tilanteessa omia päätöksiään ja esityksiään, aivan kuten tuossa äsken kuvasin, miten edellinen hallitus toimi. Minun mielestäni oli erittäin hyvä asia, että edellinen hallitus, jossa kokoomus oli valtiovarainministeripuolue, päätti esimerkiksi rintamalisien indeksileikkaukset perua. Se oli hyvä päätös.

Mielestäni myös tässä tilanteessa meidän on syytä nähdä se hätä, mikä on esimerkiksi kulttuurialalla [Ben Zyskowitz: Ette nähnyt sitä kaksi viikkoa sitten!] mutta myös muilla Veikkauksen edunsaajilla. Meidän pitää tätä tilannetta arvioida suhteessa koronatilanteeseen ja siihen jälleenrakennustyöhön, mikä meillä on edessä. Olen kuvannut, että viisikko on sopinut siitä, että me käymme tämän vielä prosessissa läpi. Olisin tietenkin toivonut, että tätä ei oltaisi julkisuudessa käyty vaan että olisimme yhdessä neuvotelleet ja yhdessä kertoneet sitten tuosta ratkaisusta. [Ben Zyskowitz: Miksi te käytte niitä julkisuudessa?] Se olisi ollut oma toiveeni, mutta me tulemme siis tästä neuvottelemaan. Huomenna aloitamme, ja täydentävässä talousarvioprosessissa ja lisätalousarvioprosesseissa sitten etsimme yhdessä näitä ratkaisuja. [Sari Sarkomaa: Nauttiiko kulttuuriministeri luottamustanne, pääministeri?] Uskon kyllä, että kaikki hallituspuolueet tunnistavat, ihan jokainen hallituspuolue tunnistaa, sen tarpeen, mikä näiden edunsaajien osalta on, [Puhemies koputtaa] että tähän ratkaisu pitää löytää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Valtonen.

16.36 Elina Valtonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan tämä nyt pääministeriltä aika naurettavaa puhetta yksittäisistä viime kauden perumisista, kun otetaan huomioon se iso kuva. [Jussi Saramo: Kymmenistä!] Viime kaudella kuitenkin aktiivisesti pyrittiin saattamaan Suomen talous vakaalle pohjalle ja siinä jopa onnistuttiin. Työllisyys kääntyi nousuun, talous kääntyi nousuun ja päästiin velkaantumisesta lähes nollaan, eli alijäämä melkein painettiin nollaan. No, mitä te olette tehneet? Te aloititte tämän kauden siten, että sen kun lisätään vain määrärahoja. Julkinen talous oli voimakkaasti alijäämäinen kauden lopussa jo kauan ennen kuin pandemiasta oli mitään tietoaakaan. Sovitte silloin kehyksen. No mitä teette? Viime keväänä rikoitte vielä sitä omaa kehystännekin, ja eilen Helsingin Sanomien debatissa pääministeri kertoo, että sekään ei riitä, että mitä jos tätä koko kehysmenettelyä arvioitaisiin uudelleen. Onko tämä nyt tosiaan näin, että mihinkään päätöksiin ei voi sitoutua? Minkälaista kuvaa, pääministeri, haluatte tällä välittää Suomesta maailmalle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.37 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin kyllä sanoa, että maailmalla Suomesta on itse asiassa aika hyvä käsitys tällä hetkellä. [Perussuomalaisen ryhmästä: Varsinkin Brysselissä!] Me olemme hoitaneet historiallisen kriisin. Me olemme hoitaneet historiallisen kriisin vähin inhimillisin vaurioin, vähin taloudellisin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2021 vp

vaurioin. Tällä hetkellä, kun katsomme tuota talouden isoa kuvaa, talous kasvaa vahvasti, työllisyys kohenee vauhdilla, nopeammin kuin edes osasimme ennakoida. Tulemme toivottavasti pääsemään jopa tuohon 75 prosentin työllisyysasteeseen, jota niin monet hallitukset ovat tavoitelleet. Joten itse asiassa tämä iso kuva maailmalla Suomesta on hyvin toisenlainen kuin mitä edustaja tässä edellä kuvasi.

Tietenkin meillä on vielä tehtävää. Mutta ihan aidosti nostan esiin sen tarpeen, keskustelun, jota me äskenkin kävimme. Meidän pitää tehdä digitaalista siirtymää. Meidän pitää tehdä vihreää siirtymää. Meillä on isoja investointitarpeita tulevaisuudelle myös tutkimuksen ja tuotekehityksen osalta, ja me tiedämme, että me tulemme tarvitsemaan mittavia panostuksia myös julkiselta taloudelta tulevaisuudessa. Mielestäni meidän on järkevää käydä keskustelua siitä, millä tavalla kehysjärjestelmää voitaisiin uudistaa niin, [Puhemies koputtaa] että myös nämä investoinnit olisivat paremmin mahdollisia. En missään nimessä halua [Puhemies: Aika!] kehysjärjestelmästä luopua, vaan sitä uudistaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Puisto.

16.39 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen siitä samaa mieltä pääministerin kanssa, että Suomella on ollut hyvä maine turvallisuuden ja talouden ja koulutuksen ja monen muunkin asian suhteen, mutta itse pelkään, että monet politiikan periaatteet vievät Suomea huonoon suuntaan.

Palaan nyt vielä tähän matkailuelinkeinoon ja sen palautumiseen: Yksi tärkeä näkökulma matkailun kannalta mutta muutenkin on lentoliikenteen palautuminen. Se on tärkeää matkailun osalta mutta myös laajemmin elinkeinoelämän ja yhteyksien kannalta, koska nyt kun tästä pandemiasta päästään toivottavasti eroon, niin on tärkeää, mitkä keskukset ovat tulevaisuudessa niitä lentoliikenneyhteyksien solmukohtia ja miten eri reitit menevät, sanotaan Suomesta vaikka Aasian suuntaan. Ymmärrän, että osaa hallituksesta ei kiinnosta lentoliikenne niinkään, mutta kysyn elinkeinoministeriltä: miten te näette tämän asian, ja miten tämä näkökohta on tarkoitus ottaa huomioon?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Lintilä.

16.40 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taitaa mennä vähän enemmän tuonne liikenneministerin puolelle, mutta toki vastaan, kun kysytään: Suomalaiselle elinkeinoelämälle äärettömän tärkeää, ja Suomelle yleensäkin. Kyllä meillä kansallisen lentoyhtiön rooli ja merkitys on erittäin iso ja korostunut, samaten kuin myös kattava lentokenttäverkosto on Suomelle tärkeä. Suomalaiselle elinkeinoelämälle, joka on hyvin vientiorientoitunut, on merkittävää, että yritykset, jotka ovat maakunnissa, pystyvät vientikauppaa käymään logistisesti sujuvasti myös lentoliikenteen kautta.

Tilanne on haasteellinen koko lentoliikennepuolelle tällä hetkellä ilman muuta, mutta mitä olen nyt viimeisiä kertoja päässyt ulkomaille käymään, niin kyllä maailma on herännyt, ja minulla on vähän pelko päällä, että meillä ei olla ihan niin hyvässä etunojassa kuin meidän pitäisi olla. Eli kyllä nyt pitää päästä maailmalle, ja siinä on yksi tämän salin velvollisuus, että me pidetään huoli meidän kansallisesta lentoyhtiöstä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tähän kysymykseen vielä ministeri Harakka.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2021 vp

16.41 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Kiitos oikein paljon, hyvä puhemies, ja kiitoksia erinomaisesta ja tärkeästä kysymyksestä edustaja Puistolle. Me olemme tilanteessa, ratkaisevassa tilanteessa, jossa lentoliikenteen palautuminen on ihan kansallinenkin kohtalonkysymys esimerkiksi Finnairin osalta, ja suunta on hyvä siltä osin, että viime kuun lukemat näyttävät siltä, että noin neljäsosa matkustajista on palannut Finnairille, ja tämä kuu näyttää vielä paremmalta. Mutta kohtalonkysymys on tietysti se, missä tahdissa Aasia aukeaa, ja se menee hyvin epätahtisesti. Suomen edustajat sillä ilmansuunnalla ovat aivan ratkaisevassa roolissa siinä, missä järjestyksessä Singapore, Korea, Kiina ja ennen kaikkea kaikkein tärkein eli Japani aukeavat, ja sen eteen tehdään jatkuvasti työtä — ja huolehditaan tietysti myöskin siitä, että suomalaisen yhteyden kilpailukyky myös Euroopan sisällä voisi olla mahdollisimman korkea.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Eestilä.

16.42 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt vielä, jos mikrofonin saisi.

Anteeksi. — Arvoisa puhemies! Täällä ministerit puhuvat hyvin lämpimästi matkailun ja Finnairin puolesta, ja se on juuri oikea strategia. Matkailu avautuu tällä hetkellä maailmalla. Ihmiset valitsevat ne kohteet, minnekä he matkustavat, ja se on Suomen matkailulle, erityisesti Lapin matkailulle, aivan oleellisen tärkeää, ja myös Finnairille, että ei hävitä markkinaosuuksissa silloin, kun se todellinen kilpailu alkaa.

Nyt kysynkin ministeri Lintilältä: Jos teillä on tämä linja, että tämä on hyvä ja Suomi haluaa enemmän Finnairille lentoja, enemmän matkustajia tänne, niin miten se on puolustettavissa, että hallitus sitten vaatii toisen testin niiltä ihmisiltä, jotka kolme vuorokautta ennen maahantuloa ovat jo osoittaneet, että he eivät ole sairaita? Jos asiantuntijat eivät tätä ole puoltaneet, niin mikä on se syy, että hallitus teki kuitenkin päinvastaisen ratkaisun kuin mitä asiantuntijat suosittelivat? Se asiantuntijojen ja entinen sosiaali- ja terveysministeriön suositus perustuu siihen aikaan, kun rokotekattavuus oli huomattavasti pienempi. Ker tokaa se syy.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Kiuru ei vielä tänään ole ollut äänessä. — Olkaa hyvä.

16.43 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin tärkeätä, että keskustellaan siitä, mistä näkökulmasta Suomea avataan, sekä Suomeen tulevien osalta että myöskin täällä asuvien osalta. Hybridistrategiassa linjattiin, että me pyrimme siihen, että kun on riittävä rokotekattavuus, eli tuo 80, tai kun kaikki halukkaat ovat saaneet rokotteet, silloin Suomi avautuu. Tällä hetkellä meillä ovat voimassa enää ravintoloita koskevat leviämisvaiheen rajoitukset. Hybridistrategiassa otetaan varovaisempi kanta matkailun osalta näiden rajojen terveysturvallisuustoimiin ja niiden mahdolliseen purkamiseen mutta sen sijaan vielä nopeampi lähestymistapa tuolla SM:n puolella näihin maahantulon rajoituksiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2021 vp

On hyvä sanoa ja korjata se luulo, että meillä olisi ylikireät terveysturvallisuustoimet. En tiedä, mihin tämä väite perustuu. Sitä kuulee usein. Mutta esimerkiksi Rajavartiolaitoksen mukaan olemme keskitasoa eurooppalaisessa mittapuussa. Niin Kroatian kuin esimerkiksi Saksan osalta tarvitaan aika kireitä toimia, että sinne pääsee. Mitä tulee Aasiaan, tiedämme hyvin, että siellä on monien viikkojen karanteeneja, [Puhemies koputtaa] ja se selittää sitä, miksi lentoliikenne ei ole vielä avautunut.

Kysymyksen käsittely päättyi.